

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ 247/85
«COMMISSION OF THE EUROPEAN
COMMUNITIES V. KINGDOM OF BELGIUM»
[1987]
(витяг)

Стислий виклад обставин справи

Перенесення Директиви в національне право не вимагає обов'язкового дослівного перенесення положень Директиви в особливій, безпосередній положення національного права; загальний правовий контекст може виявитися достатнім, якщо він дійсно забезпечує повне застосування Директиви в досить зрозумілий і точний спосіб.

Проте точність перенесення стає особливо важливою у такій сфері, як перенесення Директиви № 79/409, що стосується збереження диких птахів, у якій управління спільним надбаням довірене державам-членам на їхніх відповідних територіях.

Підстави судового рішення

1. Заявою, поданою до Суду 5 серпня 1985 р., Комісія європейських співтовариств почала судовий процес за ст. 169 Договору ЄЕС з метою встановлення, що неприйняття протягом вказаного терміну всіх необхідних нормативних положень, потрібних відповідно до Директиви Ради № 79/409/ЄЕС від 2 квітня 1979 р. про збереження диких птахів (*Official Journal*. — 1979. — I 103. — P. 1) (далі — Директива), Королівство Бельгія не виконало своїх зобов'язань за Договором ЄЕС.

2. Стаття 18 Директиви передбачає, що держави — члени Співтовариства повинні прийняти необхідні правові акти для відповідності Директиві протягом двох років з моменту її публікації. Оскільки Директива була опублікована 6 квітня 1979 р., цей термін сплив 6 квітня 1981 р.

3. Після дослідження положень відповідного бельгійського законодавства і ухвалення рішення, що воно не відповідає повністю Директиві, Комісія почала процедури, передбачені у ст. 169 Договору. Після формального повідомлення Королівства Бельгія про представлені йому зауваження Комісія направила 20 лютого 1985 р. обґрунтований висновок. Оскільки відповіді на обґрунтований висновок не надійшло, Комісія почала цей процес, представивши вісім скарг, що оспорожують законодавство, яке діє у Бельгії.

4. У Бельгії полювання регулюється Законом від 28 лютого 1882 р. (далі — Закон) (*Moniteur Beige* від 3 березня 1882 р.). До Закону кілька разів вносилися поправки. Він також був доповнений Королівським указом від 20 липня 1972 р. (*Moniteur Beige* від 1 серпня 1972 р.). З ухваленням спеціального Закону про адміністративну реформу від 8 серпня 1980 р. (*Moniteur Beige* від 15 серпня 1980 р.) повноваження з питань полювання були передані регіонам, які можуть скасо-

увати, доповнювати, змінювати чи замінювати законодавчі положення та правила, що діють у цій галузі. Згідно з перехідними положеннями, передбаченими цим Законом, повноваження, надані регіональній виконавчій владі, здійснювалися Королем. Лише фламандський регіональний виконавчий орган влади запропонував Королю прийняти королівський указ, що вносить поправки до Королівського указу від 20 липня 1972 р. Ним став Королівський указ від 9 вересня 1981 р. (*Moniteur Beige* від 31 жовтня 1981 р.), який застосовується лише до фламандського регіону. Тому Королівський указ від 1972 р. продовжує застосовуватися лише до *Walloon* і Брюссельського регіонів.

5. Перед вивченням різних скарг, представлених Комісією, положення Директиви і зобов'язання, що виникають за нею, мають бути роз'яснені настільки, наскільки це необхідно для цієї справи. У зв'язку з цим необхідно відзначити від самого початку, що відповідно до ст. 1 Директива стосується збереження всіх видів птахів, які природно розмножуються у дикій природі на європейській території усіх держав — членів Співтовариства, і передбачає захист, управління і контроль над цими видами та містить правила їхнього використання. Директива ґрунтується на тому міркуванні, що ефективний захист птахів є типовою міждержавною проблемою довкілля, що формує загальні зобов'язання для держав — членів Співтовариства (п. 3 преамбули).

7. Для створення ефективної системи захисту Директива встановлює три типи положень. По-перше, вона передбачає загальну заборону вбивства, відлову, турбування, утримання і маркетингу птахів, а також розорення, пошкодження або перенесення їхніх гнізд та яєць (статті 5 і 6 (1)). По-друге, вона передбачає винятки з цієї загальної заборони щодо видів птахів, перерахованих у додатках до Директиви. Так, за певних встановлених і дотримуваних умов та лімітів держави — члени Співтовариства можуть дозволити маркетинг видів, перерахованих у Додатку III, і полювання на види, перераховані в Додатку II до Директиви (статті 6 (2), (3), (4) і 7). Отже, для видів птахів, не перерахованих у цих додатках, або якщо умов та лімітів, передбачених у згаданих статтях, не дотримуються, загальна заборона продовжує діяти. По-третє, ст. 9 Директиви дозволяє державам — членам Співтовариства відхилитися від загальних заборон і від положень щодо маркетингу і полювання. Проте ця можливість залежить від трьох умов: по-перше, держава — член Співтовариства повинна обмежити такі відхилення для випадків, коли не існує жодних інших прийнятних рішень; по-друге, відхилення повинні ґрунтуватися щонайменше на одній з причин, повний перелік яких наведений у ст. 9 (1) (a), (b) і (c); по-третє, відхилення повинне відповідати точним формальним умовам, викладеним у ст. 9 (2), які мають на меті обмежити застосування відхилень лише у випадках строгої необхідності і надати Комісії можливість здійснювати за ними нагляд. Хоча ст. 9 допускає значні відхилення від загальної системи захисту, вона повинна застосовуватися належним чином для того, щоб забезпечити дотримання точних вимог і можливість упоратися з особливими ситуаціями.

8. У даному контексті потрібно послатися на ст. 2 Директиви, яка вимагає, щоб держави — члени Співтовариства вжили відповідних заходів для підтримки популяції всіх видів птахів на відповідному рівні або пристосування її до рів-

ня, який відповідає, зокрема, екологічним, науковим і культурним вимогам і в той же час враховує економічні і оздоровчі вимоги, і з яких випливає, що захист птахів має бути збалансований з іншими вимогами, такими, як економічні. Тому хоча ст. 2 не становить автономного відхилення від загальної системи захисту, вона проте показує, що Директива бере до уваги, з одного боку, необхідність ефективного захисту птахів і, з іншого боку, вимоги суспільного здоров'я і безпеки, економіки, екології, науки, фермерства та відпочинку.

9. Що стосується інтеграції Директиви в національне законодавство, то вона не обов'язково вимагає дослівного втілення положень Директиви в конкретному правовому положенні національного законодавства; загальний правовий контекст може виявитися достатнім, якщо він фактично забезпечує повне застосування Директиви у досить зрозумілій і точній формі (див. рішення від 23 травня 1985 р. у справі № 29/84 Комісія проти Федеральної Республіки Німеччина (*European Court reports.* — 1985. — 1661)). Проте точне перенесення стає особливо важливим у такому випадку, як цей, у якому управління загальним надбанням доручене державам — членам Співтовариства на своїх територіях.

Перша скарга: перелік птахів, на яких можна вести полювання

10. Комісія вказує, що згідно зі статтями 1bis(b), (c) і (d) Закону на певні види диких птахів у принципі можна вести полювання, хоча ці птахи не перераховані в Додатку II до Директиви і тому на них не можна вести полювання згідно зі ст. 7 Директиви.

14. У зв'язку з цим необхідно відзначити, що національне законодавство повинне гарантувати, щоб на види птахів, не перераховані в Додатку II, не можна було вести полювання. Згідно зі ст. 7 Директиви це дозволено лише за умови, що на види, перераховані у Додатку II до Директиви, можна полювати через рівень популяції, географічного поширення і рівень відтворення на всій території Співтовариства.

15. У ст. 1bis Закону види птахів, не перераховані в Додатку II до Директиви, класифікуються як «дикі», таким чином, в принципі, на них можна полювати. Навіть якщо на ці види можна полювати лише за умови встановлення компетентними органами щороку для кожного виду і для певної зони початку і кінця мисливського сезону, компетентні органи мають повноваження вирішити початок полювання на види, не перераховані в Додатку II до Директиви, але які перераховані в ст. 1bis(b), (c) і (d).

16. За цих обставин неможливо прийняти аргумент Уряду Бельгії про те, що результат, намічений Директивою, був досягнутий. Стаття 1bis(b), (c) і (d) Закону створює юридично двозначну ситуацію тим, що вона не унеможлиблює того, що на види, не перераховані в Додатку II до Директиви, можна вести полювання у Бельгії. Постанови, згадані Комісією, також демонструють, що практичне вживання оспорюваного положення не відповідає вимогам ст. 7 Директиви.

17. Таким чином, перша скарга повинна бути підтримана. Далі Суд розглянув останні сім скарг і підтримав більшість з них.

60. Тому необхідно наголосити, що внаслідок неприйняття протягом передбаченого терміну належних законодавчих, регламентарних та адміністративних

актів, необхідних для відповідності Директиві Ради № 79/409/ЄЕС від 2 квітня 1979 р. про збереження диких птахів, Королівство Бельгія не виконало своїх зобов'язань за Договором ЄЕС.

**За цих підстав Суд
вирішив:**

1. Оголосити, що внаслідок неприйняття протягом передбаченого терміну всіх актів, необхідних для відповідності Директиві Ради № 79/409/ЄЕС від 2 квітня 1979 р. про збереження диких птахів, Королівство Бельгія не виконало своїх зобов'язань за Договором ЄЕС.

2. Наказати Королівству Бельгія сплатити судові витрати.